

H. C. Andersen - Eventyr 158: Krøblingen. (1872) Originalversion. Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel pga. såkaldt konverterings-divergens; læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.	H. C. Andersen - Eventyr 158: Krøblingen. (1872) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret) Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel pga. såkaldt konverterings-divergens; læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.
Der var en gammel Herregaard med unge, prægtige Herregaardsfolk. Rigdom og Velsignelse havde de, fornøje sig vilde de og Godt gjorde de. Alle Mennesker vilde de gøre glade som de selv vare det. Juleaften stod et deiligt pyntet Juletræ i den gamle Riddersal, hvor da Ilden brændte i Kaminerne og der var hængt Granqviste om de gamle Skilderier. Her samledes Herskabet og Gjesterne, der blev Sang og Dands. Tidligere paa Aftenen var allerede Juleglæde i Folkestuen. Ogsaa her stod et stort Grantræ med tændte røde og hvide Lys, smaa Danebrogssflag, udklippede Svaner og Fiskenet af broget Papir fyldte med "Godtgodter". De fattige Børn fra Sognet vare indbudne; hver havde sin Moder med. Hun saae ikke meget hen til Træet, hun saae hen til Julebordene, hvor der laae Uldent og Linned, Kjoletøi og Buxetøi. Ja derhen saae Mødrene og de voxne Børn, kun de bitte Smaa strakte Hænderne mod Lysene, Flitterguld og Fanerne. Hele den Forsamling kom tidligt paa Eftermiddagen, fik Julegrød og Gaasesteg med Rødkaal. Naar saa Juletræet var seet og Gaverne uddeelte, fik hver et lille Glas Punsch og æblefyldte Æbleskiver. De kom hjem i deres egen fattige Stue, og der blev talt om "den gode Levemaade", det vil sige Fødevarerne, og Gaverne blev endnu engang	Der var en gammel herregård med unge, prægtige herregårdsfolk. Rigdom og velsignelse havde de, fornøje sig ville de og godt gjorde de. Alle mennesker ville de gøre glade som de selv var det. Juleaften stod et dejligt pyntet juletræ i den gamle riddersal, hvor ilden brændte i kaminerne og der var hængt grankviste om de gamle malerier. Her samledes herskabet og gæsterne, der blev sang og dans. Tidligere på aftenen var allerede juleglæde i herregårdens folkestue. Også her stod et stort grantræ med tændte røde og hvide lys, små dannebrogssflag, udklippede svaner og fiskenet af broget papir fyldt med små bolcher – "godtgodter" De fattige børn fra sognet var indbudt; hver havde sin mor med. Hun så ikke meget hen til træet, hun så hen til julebordene, hvor der lå uldent tøj og linned, kjoletøj og buksetøj. Ja, derhen så mødrene og de voksne børn, kun de bitte små strakte hænderne mod lysene, flitterguld og fanerne. Hele den forsamling kom tidligt om eftermiddagen, fik julegrød og gåsesteg med rødkål. Når så juletræet var set og gaverne uddelt, fik hver et lille glas punch og æblefyldte æbleskiver. De kom hjem i deres egen fattige stue, og der blev talt om "den gode levemåde," det vil sige fødevarerne, og gaverne blev endnu engang

rigtigt besete.

Der var nu Have-Kirsten og Have-Ole. Gifte med hinanden havde de Huset og det daglige Brød ved at luge og grave i Herregaardshaven. Hver Julefest fik de deres gode Deel af Foræringerne; de havde ogsaa fem Børn, alle fem bleve klædte op af Herskabet.

"Det er godgjørende Folk, vort Herskab!" sagde de. "Men de have da ogsaa Raad til det, og de have Fornøjelse deraf!"

"Her ere komne gode Klæder at slide for de fire Børn!" sagde Have-Ole. "Men hvorfor er her ikke Noget til Krøblingen? Ham pleie de dog ogsaa at betænke, skjøndt han ikke er med ved Gildet!"

Det var det ældste af Børnene, de kaldte "Krøblingen", han havde ellers Navnet Hans.

Som Lille var han det flinkeste og livligste Barn, men saa blev han med Eet "slat i Benene", som de kaldte det, han kunde ikke staae eller gaae og nu laae han til Sengs paa femte Aar.

"Ja, Noget fik jeg jo ogsaa til ham!" sagde Moderen. "Men det er ikke Noget videre, det er bare en Bog, han kan læse i!"

"Den skal han ikke blive fed af!" sagde Faderen.

Men glad ved den blev Hans. Han var en rigtig opvakt Dreng, der gjerne læste, men brugte ogsaa sin Tid til Arbejde, for saavidt som han, der altid maatte ligge til Sengs, kunde gjøre Gavn. Han var nævenyttig, brugte sine Hænder, strikkede Uldstrømper, ja hele Sengetæpper; Fruen paa Gaarden havde rost og kjøbt dem.

Det var en Eventyrbog, Hans havde faaet; i den var Meget at læses, Meget at tænke over.

"Den er ikke til noget Slags Nytte her i Huset!" sagde Forældrene. "Men lad ham læse, saa gaaer den Tid, han kan ikke altid binde Hoser!"

Foraaet kom; Blomster og Grønt begyndte at spire, Ukrudt med, som man jo nok kan kalde Nælderne, uagtet der staaer saa kjønt om dem i Psalmen:

"Gik alle Konger frem i Rad,
I deres Magt og Vælde,
De mægted' ei det mindste Blad
At sætte paa en Nælde."

rigtigt beset.

Der var nu *Have-Kirsten* og *Have-Ole*. Gift med hinanden havde de huset og det daglige brød ved at luge og grave i herregårdshaven. Hver julefest fik de deres gode del af foræringerne; de havde ogsaa fem børn, alle fem fik *tøj* af herskabet.

-
"Det er godgjørende folk, vort herskab!" sagde de. "Men de har da ogsaa råd til det, og de har fornøjelse deraf!"

"Her er kommet godt *tøj til* for de fire børn!" sagde *Have-Ole*. "Men hvorfor er her ikke noget til krøblingen? Ham plejer de dog ogsaa at betænke, skønt han ikke er med ved *julegildet*!"

-
Det var det ældste af børnene, de kaldte "krøblingen," han havde ellers navnet *Hans*. Som lille var han det *dygtigste* og livligste barn, men så blev han *pludselig* "slatten i benene," som de kaldte det, han kunne ikke stå eller gå og nu lå han til sengs på femte år.

"Ja, noget fik jeg jo ogsaa til ham!" sagde moren. "Men det er ikke noget videre, det er bare en bog, han kan læse i!"

"Den *kan* han ikke blive fed af!" sagde faren.

-
Men *Hans* blev glad *for bogen*. Han var en rigtig opvakt dreng, der gerne læste, men brugte ogsaa sin tid til arbejde, for så vidt som han, der altid måtte ligge til sengs, kunne gøre gavn. Han var *nyttig med sine næver*, brugte sine hænder, strikkede uldstrømper, ja hele sengetæpper; fruén på gården havde rost og købt dem.

Det var en eventyrbog, *Hans* havde fået; i den var meget at læse, meget at tænke over.

"Den er ikke til *nogen nytte* her i huset!" sagde forældrene. "Men lad ham læse, så går den tid, han kan *jo* ikke altid *strikke strømper*!"

-
Foråret kom; blomster og grønt begyndte at spire, ukrudt med, som man jo nok kan kalde nælderne, *selvom* der står så kønt om dem i salmen:

"Gik alle konger frem i rad,
I deres magt og vælde,
de mægted' ej det mindste blad
at sætte på en nælde."

Der var Meget at gjøre i Herregaardshaven, ikke blot for Gartneren og hans Lærlinger, men ogsaa for Have-Kirsten og Have-Ole.

"Det er et heelt Slid!" sagde de, "og have vi saa revet Gangene og faaet dem rigtigt pene, saa trædes de strax ned igjen. Her er et Rykind med Fremmede paa Herregaarden. Hvor det maa koste! men Herskabet er rige Folk!"

"Det er løierligt fordeelt!" sagde Ole. "Vi ere Alle Vor Herres Børn, siger Præsten. Hvorfor da saadan Forskjel!"

Det kommer fra Syndefaldet!" sagde Kirsten.

Derom talte de igjen om Aftenen, hvor Krøbling-Hans laae med Eventyrbogen.

Trange Kaar, Slid og Slæb, havde gjort Forældrene haarde i Hænderne men ogsaa haarde i deres Dom og Mening; de kunde ikke magte den, ikke klare den, og talte sig nu mere gnavne og vrede.

"Somme Mennesker faae Velstand og Lykke, Andre kun Fattigdom! Hvorfor skal vore første Forældres Ulydighed og Nysgjerrighed gaae ud over os. Vi havde ikke baaret os saaledes ad som de To!"

"Jo vi havde!" sagde lige med Eet Krøbling-Hans. "Det staaer Altsammen her i denne Bog!"

"Hvad staaer i Bogen?" spurgte Forældrene.

Og Hans læste for dem det gamle Eventyr om Brændehuggeren og hans Kone: de skjendte ogsaa over Adams og Evas Nysgjerrighed, der var Skyld i deres Ulykke. Saa kom Landets Konge forbi. "Følg hjem med!" sagde han, "saa skal I faae det lige saa godt som jeg, syv Retter Mad og en Skue-Ret. Den er i lukket Terrin, den maae I ikke røre, for saa er det forbi med Herrelivet!" "Hvad kan der være i Terrinen?" sagde Konen. "Det kommer ikke os ved!" sagde Manden. "Ja jeg er ikke nysgjerrig!" sagde Konen, "jeg gad bare vide, hvorfor vi ikke tør løfte Laaget; der er vist noget Delicat!" "Bare der ikke er nogen Mechanik ved!" sagde Manden, "saadan et Pistolskud, der knalder af og vækker hele Huset!" "Eia!" sagde Konen og rørte ikke ved Terrinen. Men om Natten drømte hun, at Laaget selv løftede sig, der kom en Duft af den deiligste Punsch, som man faaer den ved Bryllupper og Begravelser. Der laae en stor

Der var meget at **ordne** i herregårdshaven, ikke blot for gartneren og hans lærlinge, men ogsaa for *Have-Kirsten* og *Have-Ole*.

"Det er et **værre** slid," sagde de, "og har vi så revet gangene og fået dem rigtigt pæne, så trædes de straks ned igen. Her er et rykind **af** fremmede på herregården. Hvor det må koste! Men herskabet er rige folk!"

"Det er løjerligt fordelt **i verden**!" sagde Ole. "Vi er alle Vorherres børn, siger præsten. Hvorfor da sådan forskel?"

"Det kommer fra **"Syndefaldet"**!" sagde Kirsten.

Derom talte de igen om aftnen, hvor *Krøbling-Hans* lå med eventyrbogen.

Trange kår, slid og slæb, havde gjort forældrene hårde i hænderne men ogsaa hårde i deres dom og mening; de kunne ikke magte den **skæbne**, ikke klare den, og talte sig nu mere gnavne og vrede.

-

"**Nogle** mennesker får velstand og lykke, andre kun fattigdom! Hvorfor skal vore første forældres ulydighed og nysgjerrighed gå ud over os? Vi havde ikke båret os sådan ad som de to!"

-

"Jo, vi havde!" sagde lige med ét *Krøbling-Hans*. "Det står alt sammen her i denne bog!"

"Hvad står i bogen?" spurgte forældrene.

Og *Hans* læste for dem det gamle eventyr om *"Brændehuggeren og hans kone"*: De skændte ogsaa over Adams og Evas nysgjerrighed, der var skyld i deres ulykke **nu, langt senere**. Så kom landets konge forbi. "Følg med hjem!" sagde han, "så skal I få det lige så godt som jeg, syv retter mad og **også** en skueret. Den er i lukket terrin, den må I ikke røre, for så er det forbi med herrelivet!" – "Hvad kan der være i terrinen?" sagde konen. "Det kommer ikke os ved!" sagde manden. "Ja, jeg er ikke nysgjerrig!" sagde konen, "jeg gad bare vide, hvorfor vi ikke tør løfte låget; der er vist noget delikat!" – "Bare der ikke er nogen mekanik ved!" sagde manden, "sådan et pistolskud, der knalder af og vækker hele huset!" – "Eja!" sagde konen og rørte ikke ved terrinen. Men om natten drømte hun, at låget selv løftede sig, der kom en duft af den dejligste **vin-punch**, som man får den ved bryllupper og begravelser. Der lå en stor sølvskilling med

Sølvsilling med Indskrift: "Drikke I af denne Punsch, saa blive I de to Rigeste i Verden og alle andre Mennesker blive Stoddere!" - og saa vaagnede Konen i det Samme og fortalte Manden sin Drøm. "Du tænker for meget paa den Ting!" sagde han. "Vi kunne jo lette med Lempe!" sagde Konen. "Med Lempe!" sagde Manden. Og Konen løftede ganske sagte Laaget. - Da sprang der to smaa vevre Muus ud og væk vare de i et Musehul. "God Nat!" sagde Kongen. "Nu kunne I gaae hjem og lægge Eder i Eders Eget. Skjend ikke meer paa Adam og Eva, I selv have været lige saa nysgjerrige og utaknemmelige!" - -

"Hvorfra er den Historie der kommen i Bogen?" sagde Have-Ole! Det er ligesom den skulde gjelde os. Den er meget til Eftertæksomhed!"

Næste Dag gik de igjen paa Arbeide; de bleve ristede af Solen og vaade til Skindet af Regnvejret; inde i dem vare gnavne Tanker, dem tyggede de Drøv paa.

Det var endnu lys Aften hjemme, de havde spiist deres Melkegrød.

"Læs for os igjen Historien om Brændebuggeren," sagde Have-Ole.

"Der er saa mange yndelige i den Bog!" sagde Hans. "Saa mange, I ikke kjende!"

"Ja dem bryder jeg mig ikke om!" sagde Have-Ole. "Jeg vil høre den, jeg kjender!"

Og han og Konen hørte den igjen.

Meer end een Aften kom de tilbage til den Historie.

"Rigtigt klare mig det Hele, kan den dog ikke!" sagde Have-Ole. "Det er med Menneskene som med sød Melk, den skjørner; nogle blive til fiin Skjorost, og andre til den tynde, vandede Valle! somme Folk have Lykke i enhver Ting, sidde til Højbords alle Dage og kjende hverken Sorg eller Savn!"

Det hørte Krøbling-Hans. Sølle var han i Benene, men kløgtig i Hovedet. Han læste op for dem af Eventyrbogen, læste om "Manden uden Sorg og Savn." Ja hvor var han at finde og findes maatte han:

Kongen laae syg og kunde ikke helbredes, uden ved at blive iført den Skjorte, som var bleven baaret og slidt paa Kroppen af et

indskrift: "Drikker I af denne punch, så bliver I de to rigeste i verden og alle andre mennesker bliver stoddere!" – og så vågnede konen i det samme og fortalte manden sin drøm. "Du tænker for meget på den ting!" sagde han. "Vi kan jo **helt forsigtigt** lette **på låget**!" sagde konen. "Helt forsigtigt!" sagde manden. Og konen løftede ganske **stille** låget. – Da sprang der to små vævre mus ud og væk var de i et musehul. "God nat!" sagde kongen. "Nu kan I gå hjem og lægge jer i **jer**es eget. Skænd ikke mere på Adam og Eva, I selv har været lige så nysgerrige og utaknemmelige!" –

-
"Hvorfra er den historie der kommet i bogen?" sagde *Have-Ole*! "Det er ligesom den **kunne være om** os. Den er meget til eftertæksomhed!"

-
Næste dag gik de igen på arbejde; de blev ristede af solen og våde til skindet af regnvejret; inde i dem var gnavne tanker, dem tyggede de drøv på. Det var endnu lys aften hjemme, de havde spist deres mælkegrød.

-
"Læs historien om brændebuggeren **for os igen**," sagde *Have-Ole*.

"Der er så mange yndige **historier** i den bog!"

sagde *Hans*. "Så mange, I ikke kender!"

"Ja, dem bryder jeg mig ikke om!" sagde *Have-Ole*. "Jeg vil høre den, jeg kender!"

Og han og konen hørte den igen.

Mere end én aften kom de tilbage til den historie.

"Rigtigt **forklare** mig det hele, kan den dog ikke!" sagde *Have-Ole*. "Det er med menneskene som med **sødmælk**, den bliver surt og skørner; nogle bliver til **fin** ost, og andre til tynd, vandet valle! **Nogle** folk har lykke i enhver ting, sidder til højbords alle dage og kender hverken sorg eller savn!"

Det hørte *Krøbling-Hans*. Sølle var han i benene, men kløgtig i hovedet. Han læste op for dem af eventyrbogen, læste om "*Manden uden sorg og savn*". Ja, hvor var han **mon** at finde? **Og** findes måtte han:

Kongen lå syg og kunne ikke helbredes, **med mindre han iførtes** den skjorte, som var blevet båret og slidt på kroppen af et menneske, der i

Menneske, der i Sandhed kunde sige, at han aldrig havde kjendt Sorg eller Savn.

Bud blev sendt til alle Verdens Lande, til alle Slotte og Herregaarde, til alle velstaaende og glade Mennesker, men naar man rigtig frittede ud, havde dog hver af dem prøvet Sorg og Savn.

"Det har jeg ikke", sagde Svinehyrden, der sad paa Grøften, loe og sang. "Jeg er det lykkeligste Menneske!"

"Giv os da din Skjorte," sagde de Udsendte, "den skal Du faae betalt med et halvt Kongerige."

Men han havde ingen Skjorte, og kaldte sig dog det lykkeligste Menneske.

"Det var en fiin Karl!" raabte Have-Ole, og han og hans Hustru loe, som de ikke havde leet i Aar og Dag.

Da kom Skoleholderen forbi.

"Hvor I ere fornøjede!" sagde han, "det er sjældent Nyt her i Huset. Har I vundet en Ambe i Lotteriet?"

"Nei, det er ikke af det Slags!" sagde Have-Ole. "Det er Hans, der læste for os af Eventyrbogen, han læste om "Manden uden Sorg og Savn", og den Karl han havde ingen Skjorte. Det tør op for Øinene, naar man hører Sligt, og det af en trykt Bog. Hver har nok sit Læs at trække; man er ikke ene om det. Heri er altid en Trøst!"

"Hvorfra har I den Bog?" spurgte Skoleholderen.

"Den fik vor Hans ved Juletid for over et Aar siden. Herskabet gav ham den. De veed, han har saadan Lyst til Læsning og er jo Krøbling! Vi havde den Gang heller seet, at han havde faaet to Blaarlærreds Skjorter. Men Bogen er mærkelig, den kan ligesom svare paa Ens Tanker!"

Skoleholderen tog Bogen og aabnede den.

"Lad os faae den samme Historie igjen!" sagde Have-Ole, "jeg har den endnu ikke rigtig inde. Saa maa han ogsaa læse den anden om Brændebuggeren!"

De to Historier vare og bleve nok for Ole. De vare som to Solstraaler ind i den fattige Stue, ind i den forkuede Tanke, som lod dem være tvære og gnavne.

Hans havde læst den hele Bog, læst den mange Gange. Eventyrene bare ham ud i Verden, der hvor han jo ikke kunde komme, da Benene ikke

sandhed kunne sige, at han aldrig havde kendt sorg eller savn.

Bud blev sendt til alle verdens lande, til alle slotte og herregårde, til alle velstående og glade mennesker, men når man rigtig frittede **dem** ud, havde hver af dem **dog** prøvet sorg og savn.

"Det har jeg ikke," sagde svinehyrden, der sad på grøften, lo og sang. "Jeg er det lykkeligste menneske!"

"Giv os da din skjorte," sagde de udsendte, "den skal du få betalt med et halvt kongerige."

Men han havde ingen skjorte, og kaldte sig dog det lykkeligste menneske.

"Det var en fin karl!" råbte *Have-Ole*, og han og hans hustru lo, som de ikke havde leet i år og dag.

Da kom skoleholderen forbi.

"Hvor I er fornøjede," sagde han, "det er sjældent nyt her i huset. Har I vundet **i** lotteriet?"

-

"Nej, det er ikke af det slags!" sagde *Have-Ole*.

"Det er *Hans*, der læste for os af eventyrbogen, han læste om "*Manden uden sorg og savn*", og den karl han havde ingen skjorte. Det tør op for øjnene, når man hører **sådan noget**, og det af en trykt bog. Hver har nok sit læs at trække; man er ikke ene om det. **Og** heri er altid en trøst!"

-

"Hvorfra har I den bog?" spurgte skoleholderen.

-

"Den fik vor *Hans* ved juletid for over et år siden. Herskabet gav ham den. De ved, han har sådan lyst til læsning og **han** er jo krøbling! Vi havde den gang hellere set, at han havde fået to **lærredsskjorter**. Men bogen er mærkelig, den kan ligesom svare på ens tanker!"

Skoleholderen tog bogen og åbnede den.

"Lad os få den samme historie igen!" sagde *Have-Ole*, "jeg har den endnu ikke rigtig inde. **Og** så må han også læse den anden – om brændebuggeren!"

De to historier var og blev nok for *Ole*. De var som to solstråler ind i den fattige stue, ind i den forkuede tanke, som lod dem være tvære og gnavne.

Hans havde læst hele bogen, læst den mange gange. Eventyrene bar ham ud i verden, der hvor han jo ikke kunne komme, da benene ikke bar

bare ham. Skoleholderen sad ved hans Seng; de talte sammen, og det var fornøieligt for dem begge To. Fra den Dag kom Skoleholderen oftere til Hans, naar Forældrene vare paa Arbeide. Det var som en Fest for Drengen, hver Gang han kom. Hvor lyttede han efter, hvad den gamle Mand fortalte ham, om Jordens Størrelse og mange Lande, og at Solen var dog næsten en halv Million Gange større end Jorden og saa langt borte, at en Kanonkugle, i sin Fart, brugte fra Solen til Jorden hele fem og tyve Aar, medens Lysstraalerne kunde naae Jorden i otte Minutter. Om alt Dette veed nu hver dygtig Skoledreng Besked, men for Hans var det nyt og endnu vidunderligere end Alt, hvad der stod i Eventyrbogen. Skoleholderen kom et Par Gange om Aaret til Bords hos Herskabet, og ved en saadan Leilighed fortalte han, hvilken Betydning Eventyrbogen havde i det fattige Huus, hvor alene to Historier i den vare blevne til Vækkelse og Velsignelse. Den svagelige, flinke, lille Dreng havde ved sin Læsning bragt Eftertanke og Glæde i Huset. Da Skoleholderen tog hjem fra Herregaarden, trykkede Fruen ham et Par blanke Sølvdalere i Haanden til lille Hans. "De maae Fader og Moder have!" sagde Drengen, da Skoleholderen bragte ham Pengene. Og Have-Ole og Have-Kirsten sagde: "Krøbling-Hans er dog ogsaa til Gavn og Velsignelse!" Et Par Dage efter, Forældrene vare ved Arbeide paa Herregaarden, holdt Herskabsvognen udenfor; det var den hjertensgode Frue, som kom, glad over, at hendes Julegave var bleven til saadan Trøst og Fornøielse for Drengen og Forældrene. Hun medbragte fiint Brød, Frugt og en Flaske sød Saft; men hvad der var endnu fornøieligere, hun bragte ham, i forgyldt Buur, en lille sort Fugl, der kunde fløite ganske yndeligt. Buret med Fuglen blev sat op paa den gamle Dragkiste, et Stykke fra Drengens Seng, han kunde see Fuglen og høre den; ja Folk heelt ude paa Landeveien kunde høre dens Sang.	ham. Skoleholderen sad ved hans seng; de talte sammen, og det var fornøjeligt for dem begge to. - Fra den dag kom skoleholderen oftere til <i>Hans</i>, når forældrene var på arbejde. Det var som en fest for drengen, hver gang han kom. Hvor lyttede han efter, hvad den gamle mand fortalte ham, om Jordens størrelse og mange lande, og at Solen var dog næsten en halv million gange større end Jorden og så langt borte, at en kanonkugle, i <i>al</i> sin fart, brugte fra Solen til Jorden hele femogtyve år, mens lysstrålerne kunne nå Jorden på otte minutter. Om alt dette ved nu hver dygtig skoledreng besked, men for <i>Hans</i> var det nyt og endnu vidunderligere end alt, hvad der stod i eventyrbogen. Skoleholderen kom et par gange om året til bords hos herskabet, og ved en sådan lejlighed fortalte han, hvilken betydning eventyrbogen havde i det fattige hus, hvor alene to historier i den var blevet til vækkelse og velsignelse. Den svagelige, flinke, lille dreng havde ved sin læsning bragt eftertanke og glæde i huset. - Da skoleholderen tog hjem fra herregården, trykkede fruén ham et par blanke sølvdalere i hånden til lille <i>Hans</i>. "Dem <i>skal</i> far og mor have!" sagde drengen, da skoleholderen bragte ham pengene. Og <i>Have-Ole</i> og <i>Have-Kirsten</i> sagde: " <i>Krøbling-Hans</i> er dog også til gavn og velsignelse!" Et par dage efter, forældrene var <i>på</i> arbejde på herregården, holdt herskabsvognen udenfor; det var den hjertensgode frue, som kom, glad over, at hendes julegave var blevet til sådan trøst og fornøjelse for drengen og forældrene. Hun medbragte fint brød, frugt og en flaske sød saft; men hvad der var endnu fornøjeligere, hun bragte ham, i forgyldt bur, en lille sort fugl, der kunne fløjte ganske yndigt. Buret med fuglen blev sat op på den gamle dragkiste, et stykke fra drengens seng, han kunne se fuglen og høre den; ja folk helt ude på landevejen kunne høre dens sang. -
---	---

Have-Ole og Have-Kirsten kom først hjem efter at Fruen var kjørt bort; de fornåm, hvor glad Hans var, men syntes dog, at der kun var Besværlighed ved den Gave, der var givet. "Rige Folk tænke nu ikke saa vidt om!" sagde de. "Skal vi nu ogsaa have den at passe. Krøbling-Hans kan jo ikke gjøre det. Enden bliver at Katten tager den!" Otte Dage gik, der gik endnu otte; Katten havde i den Tid mange Gange været i Stuen, uden at skræmme Fuglen, endsige at gjøre den Fortræd. Da hændte der sig en stor Begivenhed. Det var Eftermiddag, Forældrene og de andre Børn vare paa Arbejde, Hans ganske alene; Eventyrbogen havde han i Haanden og læste om Fiskerens Kone, der fik alle sine Ønsker opfyldte; hun vilde være Konge, det blev hun; hun vilde være Keiser, det blev hun; men saa vilde hun være den gode Gud, - da sad hun igjen i Muddergrøften, hun var kommen fra. Den Historie havde nu slet ingen Hentydning til Fuglen eller Katten, men det var just den Historie, han læste i, da Begivenheden indtraf; det huskede han altid siden. Buret stod paa Dragkisten, Katten stod paa Gulvet og saae stift med sine grøngule Øine op paa Fuglen. Der var Noget i Kattens Ansigt, som om den vilde sige til Fuglen: "Hvor Du er yndig! jeg gad æde Dig!" Det kunde Hans forstaae; han læste det lige ud af Kattens Ansigt. "Væk, Kat!" raabte han. "Vil Du see til at komme ud af Stuen!" Det var som den tog sig sammen til at springe. Hans kunde ikke naae den, havde ikke Andet at kaste efter den, end sin kjæreste Skat, Eventyrbogen. Den kastede han, men Bindet sad løst, det fløi til een Side, og Bogen selv med alle sine Blade fløi til en anden Side. Katten gik med langsomme Trin lidt tilbage i Stuen og saae paa Hans, ligesom den vilde sige: "Bland Dig ikke i den Sag, lille Hans! jeg kan gaae og jeg kan springe, Du kan ingen af Delene!" Hans holdt Øie med Katten og var i stor Uro; Fuglen blev ogsaa urolig. Intet Menneske var der at kalde paa; det var som om Katten vidste det; den lavede sig igjen til at springe. Hans	<i>Have-Ole</i> og <i>Have-Kirsten</i> kom først hjem efter at fruⁿ var kørt bort; de fornemmede, hvor glad <i>Hans</i> var, men syntes dog, at der kun var besværlighed ved den gave, der var givet. "Rige folk tænker sig nu ikke så godt om!" sagde de. "Skal vi nu også have den at passe. <i>Krøbling-Hans</i> kan jo ikke gøre det. Enden bliver at katten tager den!" Otte dage gik, der gik endnu otte; katten havde i den tid mange gange været i stuen, uden at skræmme fuglen, endsige at gøre den fortræd. Da hændte der sig en stor begivenhed. Det var eftermiddag, forældrene og de andre børn var på arbejde, <i>Hans</i> var helt alene; eventyrbogen havde han i hånden og læste om fiskerens kone, der fik alle sine ønsker opfyldt; hun ville være konge, det blev hun; hun ville være kejser, det blev hun; men så ville hun være den gode Gud, – og da sad hun igen i muddergrøften, hvor hun var kommet fra. Den historie havde nu slet ingen hentydning til fuglen eller katten, men det var netop den historie, han læste i, da begivenheden indtraf; det huskede han altid siden. Buret stod på dragkisten, katten stod på gulvet og så stift med sine grøngule øjne op på fuglen. Der var noget i kattens ansigt, som om den ville sige til fuglen: "Hvor du er yndig! Jeg gad godt æde dig!" Det kunne <i>Hans</i> forstå; han læste det lige ud af kattens ansigt. "Væk, kat!" råbte han. "Vil du se til at komme ud af stuen!" Det var dog som tog den sig sammen til at springe. <i>Hans</i> kunne ikke nå den, havde ikke andet at kaste efter den, end sin kæreste skat, eventyrbogen. Den kastede han, men bindet sad løst; det fløj til én side, og bogen selv med alle sine blade fløj til en anden side. Katten gik med langsomme trin lidt tilbage i stuen og så på <i>Hans</i>, ligesom den ville sige: "Bland dig ikke i den sag, lille <i>Hans</i>! Jeg kan gå og jeg kan springe, du kan ingen af delene!" <i>Hans</i> holdt øje med katten og var i stor uro; fuglen blev også urolig. Intet menneske var der til at kalde på; det var som om katten vidste det; den gjorde sig igen klar til at springe. <i>Hans</i>
--	--

viftede med sit Sengetæppe, Hænderne kunde han bruge; men Katten brød sig ikke om Sengetæppet; og da ogsaa det var kastet efter den, uden Nytte, satte den i eet Spring op paa Stolen og ind i Vindueskarmen, her var den Fuglen nærmere.

Hans kunde fornemme sit eget varme Blod i sig, men det tænkte han ikke paa, han tænkte kun paa Katten og Fuglen; ude af Sengen kunde Drengen jo ikke hjælpe sig, staae paa Benene kunde han ikke, gaae endnu mindre. Det var som om hans Hjerter vendte sig inden i ham, da han saa Katten springe fra Vinduet lige hen paa Dragkisten, stødte til Buret saa at det væltede. Fuglen flagrede forvildet om derinde.

Hans gav et Skrig, der gik et Ryk i ham, og uden at tænke derved, sprang han ud af Sengen, hen mod Dragkisten, rev Katten ned, og holdt fast i Buret, hvor Fuglen var som i stor Forfærdelse. Han holdt Buret i Haanden og løb med det ud af Døren ud paa Veien.

Da strømmede Taarerne ham ud af Øinene; han jublede og raabte ganske højt: "Jeg kan gaae! Jeg kan gaae!"

Han havde faaet sin Førlighed igjen; Sligt kan hænde og med ham hændte det.

Skoleholderen boede tæt ved; til ham løb han ind paa sine bare Fødder, kun i Skjorte og Trøje og med Fuglen i Buret.

"Jeg kan gaae!" raabte han. "Herre, min Gud!" og han hulkede i Graad af bare Glæde.

Og Glæde blev der i Huset hos Have-Ole og Have-Kirsten. "Gladere Dag kunne vi ikke opleve!" sagde de begge To.

Hans blev kaldet op paa Herregaarden; den Vej havde han ikke gaaet i mange Aar; det var som om Træerne og Nøddebuskene, dem han saa godt kjendte, nikkede til ham og sagde: "Goddag, Hans! velkommen herude!" Solen skinnede ham ind i Ansigtet, lige ind i Hjertet.

Herskabet, de unge, velsignede Herregaardsfolk, lod ham sidde hos sig og saa ligesaa glade ud, som om han kunde have været af deres egen Familie.

Gladest var dog Herskabsfruen, som havde givet ham Eventyrbogen, givet ham den lille Sangfugl, den var nu rigtignok død, død af Skrækken, men den havde været ligesom Midlet

viftede med sit sengetæppe, hænderne kunne han bruge; men katten var ligeglad med sengetæppet; og da ogsaa det var kastet efter den, uden nytte, satte den i ét spring op paa stolen og ind i vindueskarmen, her var den nærmere fuglen.

-

Hans kunne fornemme sit eget varme blod i sig, men det tænkte han ikke på, han tænkte kun på katten og fuglen; ude af sengen kunne drengen jo ikke **komme**, stå på benene kunne han ikke, gå endnu mindre. Det var som om hans hjerte vendte sig inden i ham, da han så katten springe fra vinduet lige hen på dragkisten, stødte til buret så at det væltede. Fuglen flagrede forvildet om derinde.

Hans gav et skrig, der gik et ryk i ham, og uden at tænke **over det**, sprang han ud af sengen, hen mod dragkisten, rev katten ned, og holdt fast i buret, hvor fuglen var som i stor forfærdelse. Han holdt buret i hånden og løb med det ud af døren ud på vejen.

Da strømmede tårerne ham ud af øjnene; han jublede og råbte ganske højt: "Jeg kan gå! Jeg kan gå!"

Han havde fået sin førlighed igjen; **sådan** kan hænde og med ham hændte det.

Skoleholderen boede tæt ved; til ham løb han ind på sine bare fødder, kun i skjorte og trøje og med fuglen i buret.

"Jeg kan gå!" råbte han. "Herre, min Gud!" og han hulkede i gråd af bare glæde.

Og glæde blev der i huset hos *Have-Ole* og *Have-Kirsten*. "Gladere dag kan vi ikke opleve!" sagde de begge to.

Hans blev kaldt op på herregården; den vej havde han ikke gået i mange år; det var som om træerne og nøddebuskene, dem han så godt kendte, nikkede til ham og sagde: "Goddag, *Hans*! Velkommen herude!" Solen skinnede ham ind i ansigtet, lige ind i hjertet.

Herskabet, de unge, velsignede herregårdsfolk, lod ham sidde hos sig og så lige så glade ud, som om han kunne have været af deres egen familie. Gladest var dog herskabsfruen, som havde givet ham eventyrbogen, givet ham den lille sangfugl; den var nu rigtignok død, død af skrækken, men den havde været ligesom midlet til hans helbredelse, og bogen havde været ham og

til hans Helbredelse, og Bogen havde været ham og Forældrene til Vækkelse; den havde han endnu, den vilde han gemme og læse, om han blev nok saa gammel. Nu kunde han ogsaa være dem hjemme til Gavn. Han vilde lære et Haandværk, helst blive Bogbinder, "thi," sagde han, "saa kan jeg faae alle nye Bøger at læse!" Ud paa Eftermiddagen kaldte Herskabsfruen begge Forældrene op til sig. Hun og hendes Huusbond havde talt sammen om Hans; han var en from og flink Dreng, havde Læselyst og Nemme. Vor Herre er altid for en god Sag. Den Aften kom Forældrene rigtig glade hjem fra Gaarden, især Kirsten, men Ugedag efter græd hun, for da reiste lille Hans; han var kommen i gode Klæder; han var en god Dreng; men nu skulde han over det salte Vand, langt bort, sættes i Skole, en latinsk, og der vilde gaa mange Aar, før de saa ham igjen. Eventyrbogen fik han ikke med, den vilde Forældrene beholde til Minde. Og Fader læste tidt i den, men aldrig uden de to Historier, for dem kjendte han. Og de fik Breve fra Hans, det ene gladere end det andet. Han var hos rare Mennesker, i gode Kaar; og allerfornøjeligst var det at gaa i Skole; der var saa Meget at lære og vide; han ønskede nu bare at blive hundrede Aar og saa en Gang Skoleholder. - "Om vi skulle opleve det!" sagde Forældrene, og de trykkede hinanden i Hænderne, som ved Altergang. "Hvad der dog er hændet Hans!" sagde Ole. "Vor Herre tænker ogsaa paa Fattigmands Barn! just med Krøblingen skulde det vise sig! er det ikke som om Hans kunde læse det op for os ud af Eventyrbogen!"	forældrene til vækkelse; den bog havde han endnu, den ville han gemme og læse, om han blev nok så gammel. Nu kunne han også være dem derhjemme til gavn. Han ville lære et håndværk, helst blive bogbinder, "for", sagde han, "så kan jeg få alle nye bøger at læse!" Ud på eftermiddagen kaldte herskabsfruen begge forældrene op til sig. Hun og hendes mand havde talt sammen om <i>Hans</i>; han var en from og flink dreng, havde læselyst og evner. <i>Vorherre</i> er altid for en god sag. - Den aften kom forældrene rigtig glade hjem fra gården, især <i>Kirsten</i>, men en uge efter græd hun, for da rejste lille <i>Hans</i>; han var kommet i godt tøj; han var en god dreng; men nu skulle han rejse over det salte vand, langt bort, sættes i skole, en latinsk, og der ville gå mange år, før de så ham igen. - Eventyrbogen fik han ikke med, den ville forældrene beholde til minde. Og hans far læste tit i den, men aldrig andet de to historier, for dem kendte han. Og de fik breve fra <i>Hans</i>, det ene gladere end det andet. Han var hos rare mennesker, i gode kår; og allerfornøjeligst var det at gå i skole; der var så meget at lære og vide; han ønskede nu bare at blive hundrede år og så en gang at blive skoleholder. "Om bare vi skal opleve det!" sagde forældrene, og de trykkede hinanden i hænderne, som ved altergang i kirken. "Hvad der dog er hændt vor Hans!" sagde <i>Ole</i>. "<i>Vorherre</i> tænker også på fattigmands barn! Og netop med krøblingen – skulle det vise sig! Er det ikke som om <i>Hans</i> kunne have læst det op for os ud af eventyrbogen?"
Originalteksten, bragt her mhp. sammenligning med ændringerne i 2019-versionen, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte ´digitale fejl´ i disse ældre online-originaler. Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/201	Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©

01103141246/http://www2.kb.dk/elib/ lit//dan/andersen/eventyr.dsl/ index.htm	
---	--